

71 'De kunst van bij me horen'

Hoe aangenaam en betekenisvol is het om als geliefden, als vrienden samen te zijn. Samen te genieten van elkaar, van de zon, de natuur, van muziek, een feestelijke maaltijd, van de (klein)kinderen. Wat is er mooier dan samen een heerlijk feest te vieren. Een gulle lach, een goede conversatie – *samen!*

Ramses Shaffey zong het vol blijdschap – het geluk kon niet op:

Samen, waren wij niet altijd samen

Voor eeuwig met elkaar vergroeide namen

Zo samen, zo samen, door de jaren heen.

Kan de liefde mooier omschreven worden dan met de woorden die Joost van den Vondel in 1737 schreef? '*Twee zielen gloënde aen een gesmeed*'.

Liefde! In onze cultuur domineert één beeld van de *volkomen liefde*. Daarin vergroeien namen met elkaar, daarin worden twee zielen samengesmeed tot één ziel. Bestaat die vorm van de volkomen liefde wel? Is die volkomen liefde niet meer dan een prachtig romantisch tijdverdrijf voor goede tijden, voor heerlijk warme dagen waarin je in elkaars armen ligt op het warme strand – lieve woorden, een kus op je zachte lippen? Wat zou je meer verlangen?

Maar ja, je bent niet elke dag op het strand. Het kan je zomaar overkomen dat de huisarts het belangrijk vindt je 's avonds nog te bellen dat-ie langs wil komen, want het bloedonderzoek ...

Het kan zomaar gebeuren dat het langzaam tot je doordringt dat de wereld van je partner zich steeds meer versmalt tot het hier en nu.

Soms gebeurt het dat je lieve woorden niet meer zo goed landen in het hart van je kind omdat het zich, naar het lijkt, omringt met een ondoordringbaar pantser.

Hoe vaak gebeurt het niet dat twee politieagenten voor een deur staan, waarna levens door slechts enkele woorden veranderen in een eenzame nachtmerrie?

Ons leven speelt zich niet altijd af op zonnige, warme stranden. Het leven is vaak grillig, het leven kan heel lelijk zijn, gemeen, oneerlijk. En je kunt dan ineens ervaren dat het gesprek stopt, dat de ontmoeting niet meer vanzelfsprekend is, dat die volkomen liefde opeens in scherven lijkt te liggen.

Als het leven je gul toelacht, wil je wel met anderen delen, want gedeelde vreugd is immers dubbele vreugd! Maar als je wat *verliest* en juist daardoor ontdekt wat je *bezat*, is het helemaal niet zo vanzelfsprekend dat je de gevoelens die jou overspoelen met een geliefde of dierbare vriend kunt delen. Je zult misschien zelfs ervaren dat die lelijke dingen van het leven het liefst worden weggemoffeld, niet mogen bestaan.

Juist als het leven lelijk is, als je bij de grenzen van het bestaan komt, als in het leven van twee mensen de één getroffen wordt door een ernstige ziekte, als de naderende dood geliefden dwingt om verschillende wegen te gaan,

wordt pijnlijk zichtbaar dat er in de relatie met je geliefde grenzen zijn die niet overgestoken kunnen worden: de ánder is ernstig ziek, ik niet; de ánder sterft, ik leef verder.

Wat ik probeer te zeggen is dit: als je denkt dat die volkomen liefde er uit bestaat dat de ander net zo is als jij bent, dat je één bent van gedachten, ontken je dan niet de eigenheid van de ander? Is het juist niet de rijkdom van de liefde, dat je er in de relatie met de ander voortdurend weet van hebt, dat de ander en jij *niet* gelijk zijn in hun ervaringen en gevoelens? Zou het kunnen zijn, dat je juist door de erkenning van dat *verschil* liefdevolle betekenis voor de ander hebt, het verdriet van de ander kent, de pijn? Dat je juist daardoor bij elkaar hoort, dat je juist zó bij elkaar kunt schuilen, licht in het nachtelijk duister kunt ontsteken?

Ik geloof dat *díe* liefde de onvermoede schat van ons bestaan is. Eigenlijk niet in woorden uit te drukken. Michel van der Plas probeerde het en hoe! Frans Halsema zong ze. Ik zing hem de woorden graag na.

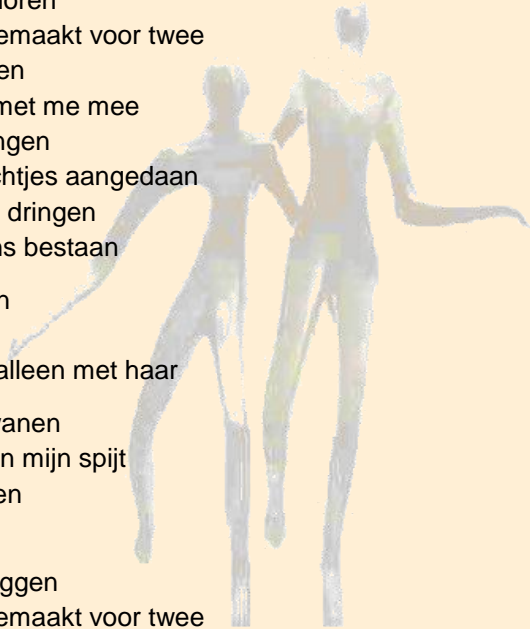
VOOR HAAR

Zij verstaat de kunst van bij me horen
In mijn lichaam heeft ze plaats gemaakt voor twee
In mijn ogen woont ze, in mijn oren
Ze hoort en ziet mijn hele leven met me mee
Soms begint ze in mijn hart te zingen
Waar het nacht wordt heeft ze lichtjes aangedaan
En door haar weet ik dan door te dringen
Tot de onvermoede schat van ons bestaan

Zo alleen maar wil ik verder leven
Schuilend bij elkaar
En als ik oud moet worden, dan alleen met haar

Zij kent al mijn dromen en mijn wanen
Al mijn haast en al mijn honger en mijn spijt
Als ik lach kent zij alleen de tranen
Die daar achter liggen in de tijd

Zij is meer dan deze woorden zeggen
In mijn lichaam heeft ze plaats gemaakt voor twee
Maar wie weet een wonder uit te leggen
En een wonder draag ik met me mee

* Frans Halsema zong *Voor haar* voor 't eerst in 1977. Zeven jaar later stierf hij, 44 jaar oud. Nadien is het door menigeen nagezongen, maar – hoe mooi vaak ook – voor mij is er maar één mens die het kon zingen: Frans Halsema. Luister maar hoe hij het hier zingt: ongepolijst, puur, [een live opname, 1978](#).

* Michel Van der Plas bewerkte het lied *Her song* van de Amerikaan Jake Holmes, dat je [hier](#) kunt horen.

* De afdruk achter het gedicht toont een beeld van Marinus Klap dat in onze tuin staat